

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 873/2021
15.04.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Димитар Иванов, адвокат из ..., против туженог Друштва за производњу освежавајућих напитака, пластичне амбалаже и минералне воде „ХЕБА“ АД из Бујановца, кога заступа пуномоћник Драган Антић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 147/2019 од 10.03.2020. године, у седници одржаној 15.04.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж1 147/2019 од 10.03.2020. године, тако што се одбија жалба тужиоца као неоснована и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Бујановцу П1 124/18 од 06.11.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 15 дана од пријема пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу П1 124/18 од 06.11.2018. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се поништи као незаконито решење број ... ОТ/... од 08.05.2015. године, којим му је отказан анекс уговора о раду број ... од 19.11.2012. године, због престанка потребе за његовим радом, а као последица технолошких и организационих промена код тужене, као неоснован. Ставом другим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове парничног поступка у износу од 254.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 147/2019 од 10.03.2020. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда тако што је поништено као незаконито решење директора туженог број ... ОТ/... од 08.05.2015. године, којим је тужиоцу отказан анекс уговора о раду број ... од 19.11.2012. године, због престанка потребе за његовим радом, услед технолошких и организационих промена код тужене. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног

поступка у износу од 288.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде, па до коначне исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужени због погршене примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу на неодређено време код туженог, на радном месту ... у Тужени је 03.04.2015. године донео одлуку о изменама и допунама правилника о организацији и систематизацији радних места, којом је између осталог за радно место број извршилаца смањен са 14 на 10. Дана 06.04.2015. године тужени је донео упутство са критеријумима за оцену резултата рада запослених, а наредна служба туженог је израдила образац за оцењивање запослених. Предлог програма за решавање вишка запослених усвојен је 15.04.2015. године и исти је достављен на мишљење Националној служби за запошљавање и синдикалним организацијама код туженог, а након добијања њихових изјашњења тужени је 08.05.2015. године донео Програм решавања вишка запослених, којим је поред осталог предвидео и критеријуме за утврђивање вишка запослених, а који су исти као и критеријуми у наведеном упутству. Тужени је спровео поступак оцењивања рада запослених и сачинио листу запослених који представљају вишак, међу којима је и тужилац. Решењем туженог од 08.05.2015. године тужиоцу је престао радни однос због престанка потребе за његовим радом, а као последица технолошких и организационих промена код послодавца, сходно члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду. Такође, тужени није могао да обезбеди тужиоцу премештај на друге послове, преквалификацију и доквалификацију, рад са скраћеним радним временом, рад са непуним радним временом и другим предвиђеним мерама.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је оценио да је тужени као послодавац у свему поступао у складу са својим законским обавезама, тако што је најпре утврдио организациону структуру и оптимални број запослених, а затим у законом спроведеном поступку донео програм, применио критеријуме и након оцењивања запослених сачинио листу запослених који представљају вишак, а затим донео решења о престанку радних односа, па је из ових разлога одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован.

Према становишту другостепеног суда Програм решавања вишка запослених је донет 08.05.2015. године, када је објављен на огласној табли код туженог послодавца. Међутим, како Програм не садржи одредбу о томе када ступа на снагу, нити су у самом Програму наведени било какви разлози за ступање на снагу раније од овог датума, другостепени суд је закључио да је Програм ступио на снагу осмог дана од дана објављивања, односно 16.05.2015. године. Другостепени суд није прихватио наводе

туженог истицане током поступка да је Програм решавања вишка запослених ступио на снагу даном доношења, већ је утврдио да је ступио на снагу 16.05.2015. године, а како је тужиоцу радни однос престао пре ступања на снагу Програма, другостепени суд је сматрао да је из ових разлога оспорено решење туженог незаконито.

Врховни касациони суд је нашао да се основано ревизијом туженог указује да се наведено становиште другостепеног суда заснива на погрешној примени материјалног права.

По оцени Врховног касационог суда, погрешно је другостепени суд закључио да постоји недостатак у процедури отказа који донето решење о отказу уговора о раду чини незаконитим. Недостатак се огледа у чињеници да је тужиоцу престао радни однос пре него што је Програм решавања вишка запослених ступио на снагу. Своју одлуку другостепени суд је засновао на становишту да је Програм решавања вишка запослених донет 08.05.2015. године, ступио на снагу осмог дана од дана објављивања, односно 16.05.2015. године, сагласно члану 196. став 1. и 4. Устава Републике Србије, односно након доношења оспореног решења.

Овако становиште другостепеног суда се не може прихватити, јер Програм решавања вишка запослених нема значење општег правног акта, с обзиром да се њиме не уређују права, обавезе и одговорности запослених, већ он представља акт пословне политике којим се утврђује систем мера и активности на обезбеђивању права запослених за чијим је радом престала потреба. Да би процедура доношења решења о отказу уговора о раду била законита Програм решавања вишка запослених мора бити донет пре доношења појединачних решења о отказу уговора о раду, док би незаконитост поступка који је претходио отказу постојала у случају да је тужиоцу отказан уговор о раду пре доношења Програма решавања вишка запослених, што овде није био случај. Наиме, у конкретном случају, решење о отказу уговора о раду тужиоцу донето је 08.05.2015. године, истог дана када је тужени донео и на огласној табли објавио Програм решавања вишка запослених, који као појединачни правни акт послодавца ступа на снагу даном доношења. Дакле, другостепени суд је погрешном применом одредбе члана 196. став 4. Устава Републике Србије, која уређује питање ступања на снагу закона и других општих аката, оценио да је Програм решавања вишка запослених донет 08.05.2015. године, ступио на снагу 16.05.2015. године и на основу тога извео погрешан закључак да оспорено решење о отказу уговора о раду није законито, јер је донето пре ступања на снагу Програма.

Полазећи од тога да је поступак утврђивања вишка запослених спроведен у свему у складу са законом и окончан решењем којим је тужиоцу престао радни однос због престанка потребе за његовим радом као последица технолошких и организационих промена код туженог, сходно члану 179. став 5. тачка 1. Закона о раду, овај суд је оценио да је решење о отказу законито.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке, на основу члана 416. став 1. ЗПП.

С обзиром на успех у поступку по ревизији, тужилац је обавезан да туженом накнади трошкове у износу од 33.000,00 динара, за састав ревизије, сагласно одредбама

члана 153, 154. и 163. ЗПП и Тарифе о наградама и накнади трошкова за рад адвоката
(„Службени гласник РС“, бр. 121/12...99/20)

**Председник већа - судија
Јасминка Станојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић